

Писаренко Л. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри прикладної лінгвістики*

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Однією з найважливіших особливостей сьогодення у підготовці фахівців-юристів є створення освітніх і наукових систем, що дає можливість накопичувати наукові знання і готувати комунікативно компетентних фахівців. Оскільки юристи працюють у різних галузях – це державні і приватні структури, місцеве самоврядування, законодавча влада, державне управління, то саме це й потребує наукових підходів до їх підготовки.

У формуванні комунікативної компетентності юристів вирішальну роль відіграє не тільки зміст освіти, а й освітнє середовище вузів, організація освітнього процесу, освітні технології.

Питання комунікативної підготовки майбутніх юристів розробляли Н.Івакіна, А. Піголкіна, О. Скаун та ін.. Більшість вчених комунікативну компетентність визначають як найважливішу складову професійної компетентності студентів, як здатність людини встановлювати та підтримувати необхідні контакти з іншими людьми. То ж характерними особливостями комунікативної компетентності можна назвати вміння орієнтуватися в ситуації, в предметі спілкування, досягнення взаєморозуміння між партнерами. Комунікативна компетентність формується в умовах безпосередньої взаємодії і є результатом досвіду спілкування між людьми.

Серед базових умов підготовки фахівців-юристів слід виділити контекстний підхід (Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход / А. А. Вербицкий – М.: Высшая школа, 1991. – 207с.), який передбачає відбір професійно значущого змісту, який сприяє професійному спілкуванню на основі читання наукової літератури, довідникових матеріалів, а також форм і методів, серед яких важливе місце займає ділова гра, що базується на трансактному аналізі (Е. Берн). Контекстний підхід дає змогу на практиці освітнього процесу моделювати ситуації ділового професійного спілкування з установкою на вироблення певних професійних якостей особистості.

Навчання професійним технологіям при вирішенні задач комунікативного характеру сприяє професіонально-інформаційний підхід і обмін інформацією з колегами, доповіді на нарадах та ін..

Комунікативну компетентність студентів – майбутніх юристів можна охарактеризувати з точки зору різних здібностей, які розвиваються в період навчання. Серед них слід виділити – аналітичні здібності, вербальні та інтелектуальні. Якщо розглянути аналітичні здібності студентів, то тут слід говорити про лінгвістичну компетентність країни, яка є частиною професійної культури юриста і дає можливість збагачуватися пра-

вилами морально-етичного характеру, що обумовлюються менталітетом носія мови.

Вербальні здібності розглядаються з точки зору лінгвокомунікативної компетентності, яка забезпечує можливості для усного навчання в типових комунікативних ситуаціях професійного контексту, що потребує осмислення проблеми, яка обговорюється, а значить мислительними операціями для вирішення комунікативних задач.

Інтелектуальні здібності доцільно охарактеризувати з точки зору лінгводидактичної компетенції. А це не тільки оволодіння мовою і її готовність до використання мовних одиниць в ході професійного навчання, що передбачає володіння професіональним словником.

Прояви комунікативної компетентності юристів можна прослідкувати в таких якостях, як уміння спілкуватися з іншими людьми, керувати своїми емоціями і настроєм, уміння переконувати, сперечатися, відстоювати свою точку зору, визнавати точку зору партнера, уміння вести переговори. Юрист повинен уміти аналізувати не тільки свої успіхи, але й недоліки, прорахунки. З одного боку, він повинен бути рішучим і вміти наполягати на своєму, переконати у правильності своєї позиції. З іншого боку, йому необхідно володіти такими якостями, як гнучкість, пластичність, уміння визнати свою неправоту і шукати компромісне рішення, яке відповідає закону.

То ж можна зробити висновок, що комунікативна компетентність юристів сприяє підвищенню авторитету правоохоронних органів, судової влади, органів державної служби, юстиції. Це складний процес, який обумовлюється не тільки мислительною діяльністю, а й увагою, пам'яттю, волею, досвідом, індивідуальними особливостями особистості.

Дуброва Н.І.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри прикладної лінгвістики*

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТЕХНІКИ

Усі норми права у будь-якій правовій системі викладаються за допомогою мови. Текст нормативно-правового акта становить одиницю комунікації, що відбувається між законодавцем, з одного боку, та гілками влади і громадянами держави – з іншого. Кожен закон являє собою один мовленнєвий акт, що здійснюється з метою повідомлення, які дії дозволені законом, а які ні, проінструктувати щодо того, як треба діяти у випадку порушення членами суспільства правових норм та одночасно проінформувати громадян про чинні норми і вплинути на їхню поведінку задля досягнення нормального функціонування суспільства (Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації. 2011, с. 30).